

לפני 25 שנה

מישרר מסייגנסה בצפת. סיפורו פורסם תחת הכותרת "האיש שנתבע לדין - על וישרו" רשימה יוצאת-דופן היא רשימתו של זקרה-שומרים, אכרזה ("חזואניה מיכה") שפירא - "נעור" רים במורה הפרוע" - בה הוא מלקט מעט מוכרונותיו. בשער הגליון: ציור המערכת שמואל בק ממחיש את הרשימה השחורה של משתמטי קרן המגן.

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, עמד בסימן המתיחות הביטחונית במרחב. מדורו של העורך, "הנרוץ", הוקרש להמשכה של הסדרה "אל הנשק?" כתבי השבועון הביאו סיקור ממחנה-שבויים, בו חיילים מצריים שנישבו כמהלך תקיפת צה"ל בניצנה. "הרשימה השחורה של העולם הזה" המשיכה כפירסום שמותיהם של בעלי-העסקים עתירי-ההון, שסירבו לתרום ל"קרן המגן". בין גיבורי הרשימה: המיליונר שלום ליגום, האחים סיבר, בעל סוכנות הביטוח הירושלמית פוקטלי והאחים הכפ. גיבור אחר של "העולם הזה" היה יוסף עברון, מנהל

"העולם הזה" 944
תאריך: 17.11.1955

* רבי-חובל יוצא-דופן * המימשל הצבאי בפעולה *

הסינמסק הישראלי הראשון * ב.ג. מוותר על 150 אלף דולר

העם

המשבר הנוסח

השבוע עבר משבר נוסף על המדינה. לא היה זה משבר אימון, אלא משבר החלטה. החלטה אכזרית, אדירת-אחריות. עמדה לפני ההנהגה. בזה אחר זה עברו הימים, מבלי שיקרה דבר... יותר ויותר היה נדמה כי אין כלל בראש המדינה אדם המסוגל להחליט החלטות. האנשים האחראים בצמרת התחמקו. היססו וגימגמו. כולם הסתכלו לעבר איש אחד ויחיד, וגילגלו את כל האחריות על כתפיו. במשך שש שנים יצרו יודים ואוייבים פולחן אישי מסביב לדויד בן-גוריון, והתרגלו לרוץ אליו בכל שעה משבר, שמחים שיש אדם אחד הלוקח את כל האחריות על עצמו.

החודש נסתבר שיש ליקוי בשיטה זו. כי בן-גוריון הוא אדם זקן, לקוי כבריאיותו ועייף. גם הוא לא יכול להחליט.

זקנים וישישים. אחת הטרגדיות של המצב הנוכחי היא. שבראש המדינה היריבה עומד קצין רענן בן 37, הנמצא בשיא כוחו הגופני והנפשי, המוכן להחליט במהירות החלטות גורליות ולהפתיע את העולם בצעדיו המקוריים. אותה שעה עמד בראש ישראל, מול גמאל עבד-אלנאצר, דויד בן-גוריון הקשיש, שעבר את יום הולדתו ה-69, מוקף אנשים זקנים וישישים. האדם הצעיר היחיד התופס כיום עמדה מרכזית במדינה הוא משה דיין, ראש המטה הכללי, בן 40.

האיחור השני. עוד פני כשבועיים היה העולם כולו מוכן בלבן לפלישת כוחות צה"ל דרומה. משוכנע כי המעשה העגום הפך בלתי נמנע לאור הזדיונות מצריים. אהדה ראשונה זו למצבה של ישראל פגה בימי ההיסוס: יותר ויותר נראתה ישראל כמפריעת-השלום, כטרדנית בינלאומית. קלע למטרה אותה פרשן שהפליט השבוע. כי: "הממשלה איחרה את שעת-הכושר למיבצע של שלום. עכשיו היא מאחרת גם את המועד למיבצע של מילחמה."

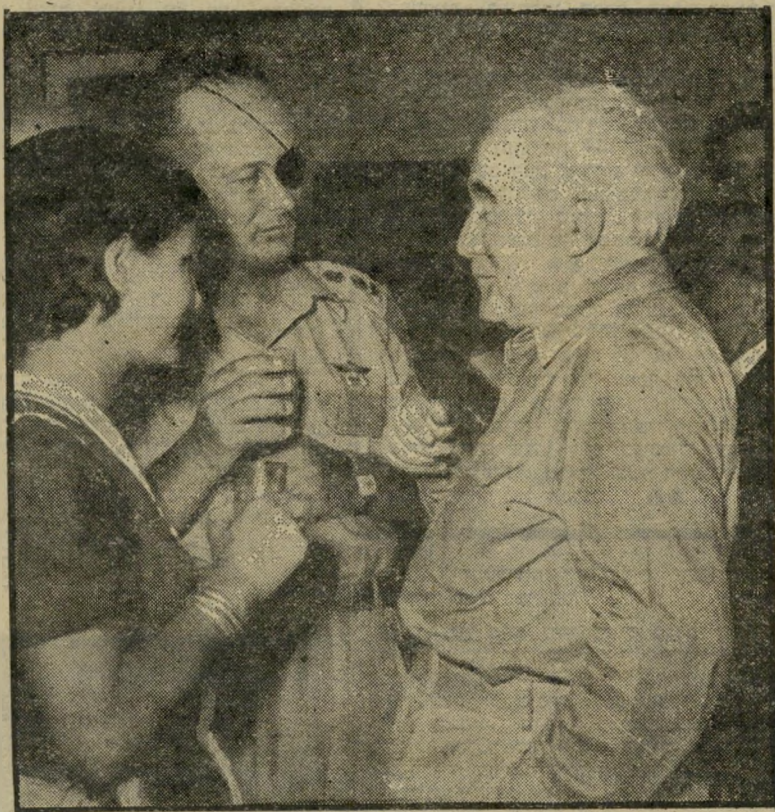
ים

איך חוזר

שוטרי עירייה-הנמל אנטורפן התרגזו מאוד, כשראו באחד הימים גער-סיפון צעיר ורוזה, שנראה בן 17, מתהלך בעיר לבוש במדי רבי-חובל. הם תפסוהו, ביקשו את ניירותיו. אלא שבתעבת פניהם השתנתה חיש מהר. לפי התעודה היה יצחק אהרנוביץ, אז בן 25, באמת רבי-חובל.

על אף פניו הצעירים, אייך אהרנוביץ הוא דמות מרכזית בארץ את אוניות-המע-עלייה ב' שהביא בארץ את אוניות-המע-פילים יציאת אירופה תש"ז (אכסודוס), שמסעה זיעזע בשעתו מיליונים, היה תמיד בעל דיעות מקוריות מאוד. הוא לא רצה כי לימאלי הישראלי ידמה לימאי הזר, המדדה בנמלים מבית-מרזח לביתי-זונות. לדעתו, העם שייצר את דגניה ואת נהלל היה זקן לימאות אחרת.

לול ופרחה באונייה. חלומו של אייך היה באמת מהפכני: להקים קיבוץ שט, שהאונייה תהיה המהנה שלו. חבריו וחב

בן-גוריון + 2 דיינים
דיין (40) ובתו יעל (16). קצין צעיר ליד מנהיג עייף המוקף זקנים וישישים.

העבודה, האפורופסים הטבעיים של הקיר בוך המאוחד ושל אייך. ניהלו כמה שיחות. השבוע, חודש אחרי שפוטר, חזר אייך אהרנוביץ לתפקידו בחברת שוהם.

קולנוע

מיפגש חדש

בעוד מועדון-הסרט החיפאי עושה חיל, מציג מדי שבוע בפני חבריו באחד מבתי הקולנוע הנאים בעיר סרטים הנחשבים לטובים, נפתח השבוע בתליאביב בבית ציוני אמריקה. מקום מיפגש לחסידי אמנות הבד, בכל יום שני, בין 8.30 בערב, ויכלו החברים לחזות בסרט ארוך, ובמיספר סרטים ניסיוניים.

הקושי הגדול אינו ביסוד מועדון-סרט, אלא בהספקת סרטים להצגה. עד כמה שהדבר נראה, במבט ראשון, קל, אין הסרטים המוצגים במועדונים מצדיקים את הקרנתם בחוג מצומצם. לרוב הם יצירות שאך לפני זמן קצר נראו על הבד, עורן מוצגות מפעם לפעם בבתי-קולנוע קטנים בארץ. סרטים אילמים, או סרטים קוליים עתיקים יחסית, אינם בנמצא בארץ. מאחר שהם מושגים על-ידי המפיצים, או מול-בנים כדי שאפשר יהיה לכתוב עליהם תרגומים.

אולם יתכן כי מועדון סרט משגשג ורבי-חברים יצליח לייבא סרטים קלאסיים באמת, ממועדונים ומויאונים ותיקים

בניכר, לספק צורך היוני ביותר לחסידי האמנות השביעית.

מזון

חברים בינלאומי

הישראלי הממוצע אוכל כל כך טוב כהולנדי וכמערכי-גרמני הממוצע (2873 קלוריות ליום), אך תפריטו מגוון הרבה יותר מתפריטם. הוא אוכל, למשל, רק שליש מנת בשרם השנתית: 11 ק"ג, ממש כמו היוונים והמצרים.

הרבה יותר מזינה היא תצרוכת השמנים והשומנים (18 ק"ג לשנה), הוזהה עם זאת של הנירוילנדים, בעלי רמת-החיים הגבוהה בעולם, ושל הפינלנדים.

מנה של טעים. הישראלי הממוצע שותה 104 ליטר חלב לשנה, בדיוק כמו היוגוסלבי הממוצע, ואוכל 152 ק"ג דגנים לשנה, כמו תושב בורמה, יפאן, יוון או איטליה.

טעם אחר המשותף ליוונים, איטלקים וישראלים הוא אדישותם לגבי תפוחי-אדמה: 39 ק"ג לנפש לשנה (בפולין 240 ק"ג).

מנת הסוכר הישראלית (22 ק"ג) קרובה לצרפתית ולגרמנית, מה שאי-אפשר לומר על מנת הקטניות, כפי שגילה השבוע עובדות ומיספרים הסוכנות, שסיכם את המיספרים המזינים. מנת הקטניות הישראלי לית (6 ק"ג לשנה) גדולה פי שתיים מן המנה הצרפתית, פי שש מן הגרמנית וזהה לאיטלקית וליפאנית.

אנשים

● ראש-הממשלה דויד בן-גוריון ויתר השבוע על הכנסה של 150 אלף דולר, אותה הציע לו שבעון אמריקאי מפורסם תמורת פירסום זכרונותיו האישיים בסידרת מאמרים. הסיבה: בן-גוריון לא הסכים לשיטה שהוצעה על-ידי השבועון, לפיה היה צריך עיתונאי לרשום את הדבר רים מפיו ולכתוב אותם בשמו. "מעולם לא פירסמתי בשמי שורה שלא כתבתי אותה במו ידי", טען.

● תיאור פלאסטי נאמן של שרת העבודה גולדה מאירסון (מאיר) פורסם על-ידי הסופר גרשון שופמן במוסף הספרותי של דבר: "זו מערכת החריצים העמוקים בפניה, כאילו ההיסטוריה הישראלית כולה חרותה בה, כל הצער, כל היגון, כל הסבל, אבל ללא כניעה. אם משהו בשעה זו נוטה לנפול ברוחו, ישא עיניו אל גולדה - ויתעורר."

● שריחוף משה שרת, בתשובה לשאלת עיתונאי, אם הוא אופטימי לגבי סיכויי מסעו לארצות-הברית: "אני תמיד אופטימי. האופטימיות שלנו היא כבר היסטורית."

● הסופר ארתור קסטנר, קומוניסט לשעבר שקפץ לקיצוניות הפוכה, בכרך השני של האוטוביוגרפיה שלו: "אדם וחוה היו בלי-ספק אורחים סובייטיים - הם התהלכו עירומים, אכלו פירות אסורים ובכל זאת היו סבורים שהם נמצאים בגן-עדן."